

RTU studiju kurss "Ortoepija un ortogrāfija"

0L000 Liepājas akadēmija

Vispārējā informācija

Kods	LA0057
Nosaukums	Ortoepija un ortogrāfija
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītbspēks	Linda Lauze - Doktors, Profesors
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Pareizrūnas nozīme. Valodas normu raksturojums un attīstība. Zilbes intonācija, vārda uzsvars, runas intonācija. Publiskās runas prasības. Normas patskaņu, divskaņu un līdzskaņu izrunā. Svarīgāko pareizrakstības principu raksturojums. Rakstības problēmas mūsdienās.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis: Veidot izpratni par latviešu valodas pareizrūnu un pareizrakstību, ortoepijas un ortogrāfijas normām teorētiskā un praktiskā līmenī, lai šīs zināšanas sekmīgi varētu izmantot logopēdijas studijās. Studiju kursa uzdevumi: 1. Iemācīties novērtēt savu un citu runu valodas kultūras aspektā saistībā ar pareizrūnas normu ievērošanu. 2. Attīstīt prasmi izmantot valodas skaniskās parādības: skaņu pārmaiņas, vārda uzsvaru, zilbi, zilbes intonāciju, runas intonāciju. 3. Pilnveidot zināšanas pareizrūnā un pareizrakstībā.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Teorētiskās literatūras studijas par pareizrūnas normām. Teorētiskās literatūras studijas par normām patskaņu, divskaņu un līdzskaņu izrunā. Gatavošanās semināram par patskaņu e, ē lietojumu. Teorētiskās literatūras studijas par pareizrakstības principiem. Gatavošanās diktātam. Teorētiskās literatūras studijas par problēmjautājumiem rakstībā. Gatavošanās diktātam un kontroldarbam.
Literatūra	Obligātā/Obligatory: 1. Latviešu valodas pareizrakstības un pareizrūnas vārdnīca. Rīga: Avots, 1995. 945 lpp. 2. Latviešu valodas gramatika. Rīga: Latviešu valodas institūts, 2013 (2. izdevums – 2015). 1023 lpp. 3. Strautiņa, Vaira, Šulce, Dzintra. Latviešu valodas pareizrūna un pareizrakstība. Rīga: RaKa, 2009. 100 lpp. 4. Šulce, Dzintra. Latviešu valodas ortoepija un ortogrāfija. Metodisks studiju līdzeklis. Liepāja: LiePA, 2013. 45 lpp. Papildu/Additional: 1. Bankavs, A. Latviešu valodas saīsinājumu vārdnīca. Rīga: Avots, 2003. 2. Bergmane, A., Blinkena, A. Latviešu rakstības attīstība. Rīga: Zinātne, 1986. 3. Īpašvārdu rakstība. Rīga: Valsts valodas centrs, 1998. 4. Romane A. Latviešu valodas rokasgrāmata. Tabulas. Shēmas. Rīga: izd.vaizgne ABC, 2000, 144 lpp. 5. Rubīna A. Latviešu valodas rokasgrāmata. Valodas kultūra teorijā un praksē. Rīga: Zvaigzne ABC, 2005, 186 lpp. Citi informācijas avoti/Other sources of information: Raksti krājumos: „Latviešu valodas kultūras jautājumi”, „Valodas aktualitātes”, „Valodas prakse: vērojumi un ieteikumi”, „Vārds un tā pētīšanas aspekti”. Interneta resursi: www.lu.lv/filol/valoda/ www.valoda.lv , www.vvk.lv
Nepieciešamās priekšzināšanas	Latviešu valodas kurss vidusskolas apjomā.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienēs studijas		Nepilna laika neklātienēs studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
1. tēma. Ievads. Pareizrūnas jēdziens un nozīme. Literārās valodas pareizrūnas normu raksturojums, to veidošanās un attīstība. Normas zilbes intonācijas un vārda uzsvara lietojumā.	8	12	4	16
2. tēma. Runas intonācija un tās elementi. Publiskās runas pamatprasības. Svarīgākās literārās valodas normas patskaņu, divskaņu un līdzskaņu izrunā. Patskaņu e, ē lietojuma pozicionālie un nepozicionālie nosacījumi. Seminārs un praktiskais darbs par patskaņu e, ē lietojumu.	8	14	4	16
3. tēma. Ortogrāfija jeb pareizrakstība. Latviešu valodas rakstības izveidošanās. Alfabēta nozīme valodas lietojumā. Svarīgākie pareizrakstības principi (fonētiskais, morfoloģiskais, oriģinālrakstības) un to praktiskais lietojums. Praktiskais darbs par svešvārdu pareizrakstību. Diktāts (vai cits pareizrakstības pārbaudes veids).	8	14	4	18

4. tēma. Vārdu saīsināšana rakstībā. Vārdu koprakstījums un šķirtrakstījums. Lielo burtu lietošanas nosacījumi. Problēmjaudājumi mūsdienu latviešu valodas rakstībā. Seminārs. Kontroldarbs.	8	12	4	18
Kopā:	32	52	16	68

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Zināšanas: 1. Zina ortoepijas un ortogrāfijas jēdzienus, pamatjautājumus, normas. 2. Pārzina patskaņu e, ē lietojuma pozicionālos un nepozicionālos nosacījumus.	Dalība semināros un praktiskajās nodarbībās. Izpildīti visi patstāvīgā darba uzdevumi. Sekmīgi nokārtots eksāmens.
Prasmes: 3. Prot izskaidrot un korekti lietot latviešu valodas pareizrakstības un pareizrakstības normas; 4. Ievēro ortogrāfijas principus: fonētisko, morfoloģisko, oriģinālrakstības; 5. Apzinās un ievēro publiskās runas prasības.	Dalība semināros un praktiskajās nodarbībās. Izpildīti visi patstāvīgā darba uzdevumi. Sekmīgi nokārtots eksāmens.
Kompetences: 6. Spēj analizēt latviešu valodas ortoepijas un ortogrāfijas problēmjaudājumus, pārvalda ortoepijas un ortogrāfijas normas mutvārdu un rakstu valodā.	Dalība semināros un praktiskajās nodarbībās. Izpildīti visi patstāvīgā darba uzdevumi. Sekmīgi nokārtots eksāmens.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Dalība semināros un praktiskajās nodarbībās	20
Izpildīti visi patstāvīgā darba uzdevumi	60
Eksāmens	20
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	8.0	24.0	0.0		*	